

kritiska eu-fakta

utges av Folkrörelsen Nej till EU | nr 148 | december 2017 | pris 20 kr

Den sociala pelaren och toppmötet i Göteborg sid. 8-12

Sverige skriver under PESCO — En EU armé tar snabbt form sid. 2-3

www.nejtilleu.se

KRITISKA EU-FAKTA

Nummer 148 december 2017

Kritiska EU-fakta ges ut av

Folkrörelsen Nej till EU

Ansvarig utgivare: Eva-Britt

Svensson

Redaktör: AnnaLisa Eneroth

Kerstin Nordqvist

Redaktionsutskott:

Per Hernmar, Jan-Erik Gustafsson,

AnnaLisa Eneroth, Kerstin Nordqvist

Redaktionen adress: Kritiska EU-

fakta c/o Eneroth, Furutåvägen 36 A

352 54 Växjö

Telefon: 073-026 0330

e-post: ansa.eneroth@swipnet.se

Omslagsbild: Robert Nyberg

Adressändring och prenumeration:

Kritiska EU-fakta

Viktoriahuset, Linnégatan 21, 3 tr,

413 04 Göteborg

Telefon: 031-701 01 77

Rikskansli och materialkontor:

Folkrörelsen Nej till EU

Viktoriahuset, Linnégatan 21, 3 tr,

413 04 Göteborg

Telefon: 031-701 01 77

e-post: kansli@nejtilleu.se

Nästa nummer utkommer

i mars 2018

Manusstopp 15 februari

Tryck: Litorapid Media AB

Göteborg 2017

Bli medlem:

Prenumeration:

4 nummer 100 kr

Medlemskap inkl. pren. 300 kr

[arbetslösa, långtidssjukskrivna,

pensionärer och studerande 150 kr

familjer 400 kr]

Plusgiro 433 02 07-4

LEDARE

PESCO – det permanenta strukturerade EU-försvarssamarbetet

UNDER EU-NÄMNDENS sammanträde inför EU-toppmötet i oktober förekom förkortning PESCO för första gången på dagordningen. Försvarsminister Peter Hultqvist har hittills varit dövstum om begreppet, vi medborgare känner inte till det eftersom media i praktiken inte skrivit om det. PESCO är EU:s förkortning för det Permanenta utökade strukturerade samarbetet på försvarsområdet. I praktiken handlar det om att snabbt militarisera EU.

EU-journalisten Henrik Brors skriver att regeringen Löfven bytte fot i somras när försvarsminister Hultqvist och utrikesminister Margot Wallström meddelade att Sverige nu vill vara med i ett försvarssamarbete på EU-nivå. Till en början har Sverige sagt ja till EU:s försvarsfond för gemensam finansiering av militära försvarssatsningar och forskning. Tidigare har riksdagsledamöterna i EU-nämnden fått veta att Sveriges EU-försvarssamarbete bara varit en idé och att Sverige varit emot det. Men på sammanträdet i oktober försökte Stefan Löfven släta över PESCO genom att kalla den nya inställningen för ett "frivilligt mellanstatligt samarbete".

Det brådskar och Sverige måste under hösten ha valt sida. Det utökade försvarssamarbetet ingår i EU:s framtidsvisioner. EU:s utrikes- och säkerhetspolitiska kommissionär Federica Mogherini insisterade på det informella EU-toppmötet i Tallin i oktober att beslut om PESCO och EU:s försvarsfond skall vara klart till EU-toppmötet i december. Den estniska försvarsmministern Juri Luik uttryckte under Tallinmötet: "Vi hoppas väldigt mycket att när det estniska presidentskapet slutförs i december PESCO kommer att vara färdigförhandlat och så många EU-länder som möjligt kommer att ansluta sig till organisationen".

MED SKAPANDET AV ett PESCO följer ett centraliserat militärt högkvarter med ambitiösa planer för EU:s militarisering och uppdrag utanför sina gränser, vilket har varit en dröm för EU-federalister under många år. Många fruktar att nu öppnas dörren för en EU-armé, vilket Bryssel förnekar och säger att det bara handlar om att underlätta ett bättre militärt samarbete. Fram till nu har Storbritannien motsatt sig "integrerade militära förmågor", som det ibland heter på EU-språk, vilket gett kraft åt Sverige och Irland att motsätta sig försvarssamarbete. Men efter Brexit har Storbritannien nu mjukat upp sin ställning och börjat samarbeta med Mogherini, så att hon kunnat uttala att EU:s militära planer har "avancerat mer detta sista år än under de föregående sextio åren".

Tunga namn som den tyske socialdemokraten Martin Schultz stöder en EU-armé. Vice presidenten i EU-parlamentet greve Alexander Lambsdorff vill se mera av gemensamma militära övningar och säger i den tyska dagstidningen 'Neue Osnabrücker Zeitung': "Hittills har det i den Europeiska försvarspolitikens varit litet samarbete för att handlande människor inte känner varandra...Det är därför vi behöver ett kollegium på europeisk nivå för att träna militär personal, där varje ung major som har utvalts till en ledarskapsställning obligatoriskt kan tränas i sex månader med andra officerare från Europas militära styrkor". Och i EU-parlamentet har EU-federalisterna i den liberala ALDE-gruppen producerat en "vägkarta" för att skapa "integrerade militära styrkor". I dokument står: "Vägartans slutliga syfte kommer att vara att bygga en överstatlig militär styrka. Vägkartan kommer att förverkligas under ledning och politiskt ansvar av EUCO (Europeiska Rådets) ordförande, med genomföranderoller av Europeiska försvarsbyrå, EU-kommissionen och EU:s medlemsstater". Det skall finnas en gemensam försvarsbudget som medlemsstaterna bidrar till som skall betala för "befälsordningen, gemensamma militära operationer och materiel och tillgångar som ägs av EU".

EU-KOMMISSIONEN HÖGSTE beslutsfattare Jean Claude Juncker driver på militariseringen, och sade i sitt linjetal i september att NATO vill att EU militariseras: "Jag vill att vår Union skall bli en stark global aktör. För att få mer styrka i världen måste vi kunna ta utrikespolitiska beslut mycket fortare. Det är därför jag vill att Medlemsstaterna ser över om utrikespolitiska beslut kan flyttas från absolut majoritet till kvalificerad majoritet. Lissabonfördraget medger detta, om alla medlemsstater samtycker till detta...Och jag vill särskilt framhäva ytterligare ansträngningar till försvarsfrågorna. En ny Europeisk försvarsfond är i vardande liksom ett Permanent utökat strukturerat försvarssamarbete på försvarsområdet. Till 2025 kommer vi ha en fullt utbyggd försvarsunion (European Defence Union). Vi behöver den och NATO vill ha den".

DET ÄR HÖG TID att varje reflekterande människa försvarar Sverige alliansfrihet och avvisar den militära dårskap som PESCO innebär.

Jan-Erik Gustafsson

EU-politiker driver igenom PESCO utan debatt

NYHETSUTSÄNDNINGAR DEN

13 november framkom i några korta meningar att försvars- och utrikesministrarna i 23 av 28 medlemsländer i EU undertecknat PESCO ("permanent enhanced structured co-operation"). Säkerhets- och försvarspolitikerna är idag mellanstatlig, men EU-kommissionen och krafter inom EU-eliten, och särskilt Tyskland och Frankrike driver på för att den så snart som möjligt skall bli mera överstatlig, vilket på sikt kan leda till en gemensam EU-armé. Redan i somras sade regeringen Löven ja till att Sverige vill vara med i ett försvarssamarbete på EU-nivå. Detta praktiskt taget utan offentlig diskussion.

EFTER ATT FÖRSLAGET till utökat strukturerat försvarssamarbetet undertecknats kallade EU:s utrikeschef Federica Mogherini det en historisk dag och sade att mer än 50 olika förslag på projekt och operationer från medlemsländerna redan

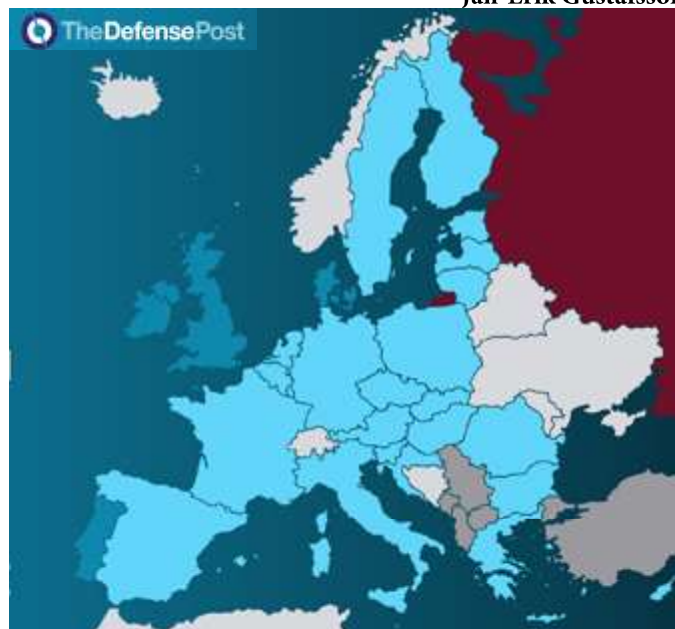
Film: Frédéric Moulin, <https://www.youtube.com/watch?v=ClSoWsLKUpM>

"Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar upprättandet av PESCO och har för avsikt att underteckna underrättelsen. Regeringen bedömer att PESCO kan uppfylla två strategiska mål: att stärka den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna samt att bidra till stärkt europeisk sammanhållning. Regeringen välkomnar de viktiga framsteg som skett i genomförandet av EU:s globala strategi inom området säkerhet och försvar. Regeringen lägger stor vikt vid fortsatta framsteg för att stärka EU:s civila krishanteringsförmåga, liksom implementeringen av övriga prioriterade frågor i uppföljningen av den globala strategin, som resiliensbyggande och en integrerande ansats till kriser och konflikter".

PÅ MIN FRÅGA OM det inte är en demokratisk anständighet att för en så omfattande fråga som PESCO det först borde ske en bred allmän diskussion om Sveriges förhållande till EU:s försvarspolitik svarade hon:

"Vad som är en bred allmän diskussion är en definitionsfråga. Frågan har varit föremål för beredning av folkvalda i riksdagens utskott och i EU-nämnden. Grunderna för regeringens avvägning sammanfattas i regeringens ståndpunkt men kan för övrigt hänvisas till regeringens företrädare. Vi har sagt ja, så länge regeringen garanterar att det är ett mellanstatligt samarbete".

Jan-Erik Gustafsson

kritiska eu-fakta | nr148 | december | 2017 | 3

Federica Mogherini, Margot Wallström, Peter Hultqvist

inkommit. Utrikesminister Margot Wallström fyllde på med att

"EU skulle kunna bli en riktigt viktig global aktör både civilt och militärt".

Försvarsminister Peter Hultqvist meddelade att

"Sverige föreslagit som projekt möjligheten för andra EU-länder till test och utvärdering av ammunition, missiler och olika flygfarkoster vid Vidsel utanför Luleå".

Storbritannien, Irland, Portugal, Danmark och Malta har valt att stå utanför PESCO.

PÅ MIN DIREKTA FRÅGA till EU-nämndens ledamöter har KD-ledamoten Désirée Pethrus uppgivit att regerings- och allianspartierna gav klartecken för PESCO på mötet den elfte november. Hon skriver att följande svenska ståndpunkt angavs på mötet:

[klipp & kommentarer]

Förutsättningar för ekologisk produktion försämrats av EU

DET TORDE VARA allmänt bekant för läsare av "Kritiska EU-Fakta" att EU lägger sig allt möjligt på nationell nivå. Nu har EU-kommissionen lagt fram en förordning för ekologisk produktion.

I Svenska Dagbladet den 20 oktober kräver representanter för tio olika organisationer, bland dem olika "ekoorganisationer", men även chefen för Svenska Kyrkans internationella arbete samt generalsekreterare för Naturskyddsföreningen, Sveriges Konsumenter och Svensk Dagligvaruhandel, att Sverige skall rösta nej till EU-förordningen. Enligt organisationerna leder förordningen bland annat till: ökad byråkrati; orimliga krav på länder utanför EU att sälja ekomat till EU; ekobönder får ansvar för andras bönders kemikalieanvändning; osäkra villkor för svenska växthusodlare; brist på ekologiskt utsäde; kraftigt försämrat urval av avelsdjur.

ORGANISATIONERNA AVSLUTAR MED att i den framförhandlade kompromissen till ny lag är det svårt se några förbättringar för miljö och djurvälstånd, och debattörerna menar att de flesta aktörer i den ekologiska sektorn i Europa tycker detsamma.

Sedan Sverige blev medlem i EU 1995 kan Sverige inte föra någon självständig jordbruks- och landsbygds politik. Detta illustreras på ett undfallande sätt av landsbygdsministern Sven-Erik Bucht redan dagen efter debattartikel till SvD. Han skriver: "Sverige var tillsammans med andra länder inför slutförhandlingarna berett att stoppa ekoförordningen genom att försöka få till stånd en blockerande minoritet(...) Det var dock aldrig möjligt då synen på vad som är ekologiskt skiljer sig väldigt kraftigt åt inom EU och majoriteten av länderna har en annan syn än Sverige". Trots detta valde Sveriges röst i EU att fortsätta förhandla och Bucht skriver skenheligt att "Jag har full förståelse för att man kan fråga sig om Sverige gjorde rätt i att förhandla när det stod klart att vi inte kunde blockera den nya förordningen".

OM SVENSKA POLITIKER vill ha någon trovärdighet kvar i jordbruks- och landsbygdsfrågor borde de inför riksdagsvalet 2018 och EU-parlamentsvalet i maj 2019 omedelbart inleda förhandlingar med EU om att gå ur jordbruks- och landsbygds politiken som ett led i processen att lämna EU som helhet, Svexit.

Jan-Erik Gustafsson

Associationsavtalet EU-Israel

ASSOCIATIONSAVTALET ÄR DET viktigaste dokumentet som styr relationerna mellan EU och Israel. Det trädde i kraft år 2000. Avtalet underlättar en till stora delar allomfattande handel och tillåter Israel att delta i fler EU-projekt än alla andra icke-europeiska länder.

Som en del av avtalet tillåts Israels deltagande i ett brett antal EU-program, inklusive forskningsprogrammet Horizon 2020 (2014-2020), satellit navigeringsprogrammet Galileo och det akademiska utbytesprogrammet Erasmus. Enligt Israels regering bidrog Israel med 535 miljoner euro till EU:s sjunde ramforskningsprogram 2007-2013, men Israeliska institutioner mottog 840 miljoner euro. Budgeten för säkerhetspolitisk industriell forskning har ökat från 1,4 miljarder euro under FP7 till nuvarande 3,8 miljarder euro under Horizon 2020. En väsentlig

andel av europeiska skattepengar kanaliseras till militära företag, varav många israeliska, under förevändning att det handlar om forskning och att teknologi och tekniker som utvecklas endast är för civil användning. Men forskningen används både för civil och militär användning, vilket chefen för Israels Rymdbyrå gärna medger.

DESSUTOM HAR 'TRANSNATIONAL INSTITUTE' och 'Stop Wapenhandel' dokumenterat att israeliska militär- och säkerhetsföretag har en unik säljstrategi som utnyttjar det faktum att israelisk teknologi är "stridsprövat" under olagliga aktioner, vid gränskontroller och befolkningskontroller (till exempel den internationellt olagliga och fördömda separationsmuren) på ockuperade Västbanken och Gaza. Företaget 'Israel Aerospace Industries' har också medverkat till att förstärka

gränskontrollen i Bulgarien och Ungern och i EU:s maritima gränsbevakning Frontex.

Artikel två i associationsavtalet säger att "relationerna mellan parterna ... skall baseras på mänskliga rättigheter och demokratiska principer, som guidar deras interna och internationella politik och som utgör ett väsentligt element i detta avtal".

DET FORTSATTA TILLÄMPANDET av avtalet trots Israels obestridliga våldförande på denna artikel sänder ett budskap till Israel att dess attacker på palestinier kommer att tolereras av EU och inte resultera i några meningsfulla motåtgärder. Detta skapar ett klimat om att ockupationsmakten i stort sett kan göra vad den vill. Sverige har som ett av få europeiska länder 2014, som det verkar symboliskt, erkänt Palestina som stat. Detta erkännande har inte ännu inte i någon avgörande mening påverkat EU eller Israels ockupationspolitik. Israel tillåts fortsatt våldföra sig på internationell rätt och i strid med ett stort antal FN:s resolutioner.

Jan-Erik Gustafsson

Bild: Kristina Eriksson & Hans-Magnus Meincke

Ett rött Europa?

Det första EU-parlamentsvalet, för Sveriges del, hölls hösten 1995. LO gjorde då valbroschyrer där man pläderade för ett "Rött Europa". Materialet var tryckt av en man som drömde om ett "rött Europa" – Johan Ehrenberg på ETC.

De följande åren fanns det kanske en möjlighet att göra verklighet av dessa drömmar. I slutet av 1990-talet satt socialdemokrater i regeringsställning i tolv av de då 15 medlemsländerna.

Tyvärr blev det inte mycket av vänsterpolitik, vare i sig i EU eller i dessa tolv länder. Vid rodret satt socialdemokrater långt ute på högerkanten – Tony Blair, Gerhard Schröder, Felipe Gonzales – och här i Sverige Göran Persson. Man fortsatte och förvärrade ofta den högerpolitik som mer renodlade högerpartier drivit i regeringsställning.

Tony Blair gick vidare med Thatchers politik, Schröder med Helmut Kohls. Privatiseringar och utförsäljningar av den of-fentliga sektorn fortsatte. Här i Sverige gjorde Göran Persson stora nedskärningar inom skolan, vården och omsorgen i slutet av 90-talet. Budgetreglerna ändrades för att dra ner på den gemensamma sektorn. Statliga bolag såldes ut, avregleringar som gynnade storbolagen gjordes. ATP avskaffades och pensionerna blev sämre.

I BÖRJAN AV 00-TALET sänktes skatterna flera år i rad, förmögenhetsskatten minskade, arvsskatten slopades helt. Politiken gynnade de rikaste och samhällsklyftorna ökade alltmer.

Den här utvecklingen var likartad i andra socialdemokratiskt styrda stater. Medlemstalet i partierna rasade och dessa förvandlades alltmer till toppstyrda byråkratiska partier där kontakten med medlemmarna på gräsrotsnivå försvagades.

Bild: Robert Nyberg
i själva fördragstexten. Visst protesterade många och ibland röstade väljarna nej – men då gjorde man bara om folkomröstningen tills folket "röstade rätt".

VÄLJARSTÖDET MINSKADE undan för undan för de socialdemokratiska partier som gick den nyliberala vägen. I Sverige fick Socialdemokraterna (S) 45 procent i riksdagsvalet 1994

- några månader innan Sveriges EU-inträde. Idag 2017 ligger opinionssiffrorna oftast på ca 27-30 procent. Raset i opinionen har gått ännu längre i de flesta europeiska länder. I Danmark ligger S på drygt 25 procent, i Finland under 20 procent.

I det tyska valet i höst fick SPD (Sozialdemokratische Partei Deutschlands) drygt 25 procent - det sämsta valet under efterkrigstiden. I valet i Österrike fick socialdemokratiska SPÖ knappt 27 procent - också det ett mycket lågt resultat.

I en del länder har socialdemokraterna totalt fallit samman. Grekland drabbades svårt av finanskrisen 2008, inte minst på grund av anslutningen till euron. Där är partiet PASOK nästan uttraderat, det rasade från knapp 44 procent 2009 till nästan fem procent i valet 2014. I Spanien har det socialdemokratiska partiet minskat till under 25 procent. I dessa båda länder har andra vänstergrupper vuxit sig starka, Syriza respektive Podemos.

I årets parlamentsval i Nederländerna och Frankrike kollapsade socialdemokraterna totalt – man föll från cirka 26-30 procent till bara knappa sex procent i Nederländerna och till nästan sju och en halv procent i första omgången i Frankrike. Partierna är nära att uttraderas. Båda länderna har starka högerpartier, men även en del vänsterpartier växte. Det blev dock liberala partier som tog hem regeringsmakten i dessa båda länder.

UNDANTAGET TILL socialdemokraternas tillbakagång är Labours valframgång i Storbritannien. Man ökade med cirka tio procentenheter och har nu 40 procent av väljarna bakom sig. Det räckte tyvärr inte till regeringsmakten; även om konservativa Tories backade rejält.

Labours ledare Jeremy Corbyn har satsat på klassisk socialdemokratisk politik; mer resurser till sjukvården, fler allmännyttiga bostäder, ett återförstatligande av utsålda och privatiserade verksamheter som post och järnvägar. Han har lockat många unga och nya väljare och medlemmar till partiet och skapat en ny entusiasm bland gräsrotterna som i så många år har svikits av partitoppen.

Corbyn hade förmodligen nu varit premiärminister i Storbritannien om han inte så hårt hade motarbetats av den nyliberala högerflanken inom Labour för att inte tala om brittisk press och annan massmedia.

Han har gjutit nytt liv i Labour och kan förhoppningsvis segra i ett kommande val. Då Storbritannien också ska lämna EU inom två år så finns det då verkliga möjligheter att genomföra en socialdemokratisk politik utan att stoppas av EU:s nyliberala lagstiftning och byråkraterna i Bryssel.

DET ÄR NÅGOT SOM socialdemokrater i alla EU-länder borde tänka på!

Jeremy Corbyn

Foto: Wikimedia Commons

Thomas Erixzon, Nej till EU, Nässjö

kritiska eu-fakta | nr148 | december | 2017 | 5

"Mer av Europa, ett socialt Europa"

Under många år har människor i Västeuropa, särskilt till vänster, haft en stark och optimistisk, men irrationell föreställning, om den sociala politiken inom EU. Fackföreningar och socialdemokratiska partier har ständigt sagt att nu är vi på väg mot "ett socialt Europa", som fördelar tillgängliga arbeten rättvist, erbjuder trygghet till alla anställda, arbetslösa och de som av olika anledningar inte kan arbeta.

När Europafacket (ETUC) bildades 1973 var det som resultat av en medvetenhet att makten sedan i början av 1960-talet allt mer flyttat över till EU-nivån. Det blev allt mer vanligt att företag i medlemsländerna var dotterbolag till stora internationella koncerner. Fackföreningsrörelsen borde även spela en roll på

möjligt utan garantier att saker förbättras. Det gäller särskilt för den sociala politiken.

Under rådande maktförhållanden är det en illusion att tro att enhetliga anpassade EU-regler kan hantera arbetslöshetsersättningar, minimumlönenivåer, arbetstid, pensioner eller den situation som sjuka och arbetsoförmögna har hamnat i. Tvärtom, trenden går istället inte mot ett "socialt Europa". Den sociala och ekonomiska modell som Sovjet och dess allierade ändå stod för, finns inte längre som ett hot mot obegränsad konkurrensutsättning. Samtidigt bryr sig inte ett stort antal arbetare och anställda om att delta i valen till EU-parlamentet.

överstatlig nivå.

Europafackets tänkande kan sammanfattas i dess slogan "Mer av Europa, ett socialt Europa". ETUC:s viktigaste aktivitet är att prata med olika EU-institutioner och den Europeiska arbetsgivarorganisationen (UNICE) både EU:s ekonomiska och sociala kommitté och inför EU:s regeringschefer topmöten. Denna korporativa modell bygger på åsikten att det finns ett gemensamt intresse mellan arbete och kapital istället för en kamp mellan klasser i samhället. I sanning har denna sociala modell sina rötter i konservativ katolsk statsideologi och i den italienska fascismen under Mussolini.

NU ÄR DET INTE bara fackföreningsrörelsen som omfattar liknande åsikter. I många organisationer finns det en tilltro till att lämna över mer och mer nationell beslutanderätt till EU och att detta skall leda till bättre resultat. Fackföreningsrörelsen har trott på att EU kommer att leda till ett socialt Europa; miljö-rörelsen har trott på att Europa städas upp; konsumentorganisationer har trott på ett bättre skydd för konsumenterna. Alla har satt sin tilltro till alla de fina ord som skrivits av EU-kommissionen och EU-parlamentet, även om dessa ordmassor i praktiken inte haft någon verklig betydelse. EU lägger sig i allt

EPP (EUROPEAN PEOPLE'S PARTY), som är en kombination av kristdemokrater och konservativa, är nu, tillsammans med partier ännu längre högerut, den största gruppen i EU-parlamentet. Socialdemokratiska partier i land efter land förlorar röster och kraft på grund av sitt samarbete med kapitalet. Majoriteten i parlamentet och EU har accepterat självklara uppförandekoder för anställning, som inte går längre än vad som är allmänt accepterat som: lika lön för män och kvinnor; ingen rasistisk diskriminering i förhållande till anställning; alla skall få någon form av pension; fackföreningar skall vara legala och deras roll som förhandlingspartner skall respekteras.

Under tiden som dessa självklarheter upprepas kännetecknas EU:s sociala politik av ett ökat tryck från kapitalet mot en mer flexibel arbetsmarknad som gör det lättare att avskeda folk, ger anställda färre rättigheter och gör jobben mera utsatta. Till exempel med anställningskontrakt som inte längre garanterar en veckoarbetstid. Syftet är att minska arbetskraftskostnaden, antalet arbetsplatser, antalet anställda som har rätt till arbetslöshetsersättning samt minska antalet pensionärer.

DET ÄR EGENTLIGEN bara två grupper av arbetare och anställda som är rörliga. Det är de på botten och de i toppen av

- en generations illusion

samhällsstegen. Alltså människor som får nöja sig med en usel lön, oattraktiva jobb och dåliga arbetsförhållanden. Många av dessa rör sig över EU:s inre gränser och utövar ett nedåtgående tryck på lönenivån för infödda arbetare, vilket skapar ett stort antal konflikter.

Den andra gruppen av människor är de som har en hög utbildning och erfarenhet, till exempel inom data, elektronik, kemisk industri och sjukvård. Det leder ofta till "brain drain" och landet som har gett dem utbildningen mister dem till länder med starkare ekonomi.

EU HAR RÖRT SIG i nyliberal riktning i decennier. Det betyder att den fria konkurrensen är allenaordande medan nationella lagar för att skydda arbete och miljö kan köras över av EU:s regelverk. I mars 2000, på EU:s regeringschefer toppmöte i Lissabon, togs på initiativ av den dåvarande vänsterinriktade franska regeringen av socialdemokrater, de gröna och kommunister beslutet att gå fackföreningsrörelsen till mötes för att diskutera vilka steg som kunde tas mot ett "socialt Europa".

Men den viktigaste slutsatsen av Lissabonmötet var att EU måste bli världens mest konkurrensutsatta ekonomi. Detta genom att minska antalet valda myndigheter för den ekonomiska och sociala politiken, liksom att stimulera ekonomisk tillväxt genom att sänka skatter och skära i gemensamma utgifter.

INFÖR EU-TOPPMÖTET I Göteborg är det denna politik vi levt med under de senaste 18 åren och inte en politik för social utjämning. EU:s strävan till att förbättra sin globala konkurrenssituation finansieras genom nedskärningar i offentlig service, privatiseringar och utförsäljning av de återstående offentligt ägda bolagen. EU-direktiv och förordningar säljer ut post, telefonsystem, energi, sjukvård, skola, äldreomsorg, allmänna transporter med mera eller så ska de upphandlas med EU:s upphandlingsregler till privata företag, i många fall till ett växande antal globala koncerner och riskkapitalister. Ett viktigt

Sopkonflikten i Stockholm Foto: Transportarbetaren.se Justina Öster syfte med privatiseringspolitiken är att knäcka fackföreningsrörelsen, tvinga lönenivåerna nedåt samt tillskapa alltmer osäkra jobb.

Men denna utveckling verkar ha nått sitt maximum. I EU växer antalet konflikter, protester och strejker mot nedskärnings- och åtstramningspolitiken. Även i Sverige börjar det röra på sig till exempel i hamnarbetarkonflikten i Göteborgs hamn, sopkonflikten i Stockholm, städkonflikten i Stockholms nya pendelstation samt omfattande protester mot nedskärningar i sjukvård, skola och äldreomsorg över hela landet. Allt fler förlo- rar illusionen att EU kan leda till ett "social Europa".

Jan-Erik Gustafsson

EU:s säkerhetspolitiska forskning – storföretagen vinnarna

STATEWATCH OCH TRANSNATIONAL INSTITUT avslöjar i rapporten 'Market Forces' hur EU:s 1,7 miljarder euro omfattande forskningsprogram för samhällets säkerhet (Secure Societies) har byggts upp för att gynna medlemsstaternas inhemska säkerhetsindustri. EU är på gång med att konstruera ett allt mer militariserat och säkerhetsfokuserat Europa.

Forskningsprogrammet, som varit i gång sedan 2007, har sökt att bekämpa en kaskad av "hot", alltifrån terrorism, organiserad brottslighet till oregelbunden immigration och småbrott genom att utveckla nya "inhemska säkerhetsteknologier" som automatiserad beteendeanalys, utökad video och dataövervakning och biometrisk identifikation.

DE FRÄMSTA FÖRMÅNSTAGARNA i denna forskning har varit de stora företagen. De fem största mottagarna har varit Thales (33,1 milj. euro), Selex (23,2 milj. euro), Airbus (17,8 milj. euro), Atos (14,1 milj. euro) och Indra (12,3 milj. euro). Stora tillämpade forskningsinstitutioner har också fått massivt med skattepengar. De fem största är Fraunhofer Institute (65,7 milj. euro), TNO (33,5 milj. euro), svenska Swedish Defence Research Institute (33,4 milj. euro), Commissariat à l'Énergie Atomique et aux Énergies Alternatives (22,1 milj. euro) samt Austrian Institute of Technology (16 milj. euro).

Flera av dessa organisationer och deras lobbyister har spelat en betydelsefull roll för att utforma forskningsprogrammet genom deltagande i offentligt-privata forum på hög nivå och i EU-kommissionens rådgivande grupper eller genom lobbying av industrin självt till exempel genom den Europeiska Organisationen för Säkerhet.

Rapporten analyserar särskilt EU:s 3,8 miljarder euro stora Interna Säkerhetsfond (Internal Security Fund), som subventionerar medlemsstaterna för att de ska kunna använda nya verktyg och teknologi. Nu står på agendan drönare för gränskontroll och säkerhetssystem, IMSI (internationell mobilanvändaridentitet) för att spionera på mobiltelefoner, verktyg för att övervaka den globala webben och förebyggande system som föregriper brottslighet.

RAPPORTEN FÖRUTSER ATT säkerhetsfonden kommer att kunna användas för att utveckla säkerhetsteknologier inom en sluten krets av privata företag och statliga myndigheter. Trots fortsatt ekonomisk kris inom EU har EU-pengar för nya säkerhetsverktyg växt från mindre än fyra miljarder euro till nästan åtta miljarder euro under perioden 2014-2020 jämfört med forskningsprogrammet 2007-2013. Rapporten varnar med rätta för att den ökande risken för illiberala tendenser hos medlemsländernas regeringar under senare år normaliserar krisåtgärder och underminerar mänskliga rättigheter under förevändning av att bekämpa terrorism och talet om mera "säkerhet".

Jan-Erik Gustafsson

EU:s Sociala pelare:

EU:s pelare för "social greenwashing"

EU har tagit fram ett dokument; Europeiska pelaren för sociala rättigheter. Det mesta där är gammal skäpmat med till intet förpliktigande paroller. Dokumentet har tagits fram utan hjälp av social expertis och fackliga företrädare. Politiker och beslutsfattare inom EU har fått kalla fötter efter Brexit. Segern för Brexit berodde huvudsakligen på kritiken av EU:s allt mer överstatliga inflytande samt den omfattande lönedumpning som EU-reglerna tvingar på medlemsländerna.

Allan Larsson som skrivit texten har lyckats skriva en text som inte tillför något som inte redan finns i EU:s tidigare dokument; utom förslaget om avreglera och konjunkturanpassa anställningsskyddet som man försökt baka in i texten med ord som trygghet och rättvisa - reformer som rönt massiv kritik från fackligt håll i Frankrike.

EU:s pelare för sociala rättigheter kommer inte att ge Europas medborgare några avgörande förbättringar. Däremot kan

Den tillväxt som avses kommer att medföra strukturrationaliseringar där små och medelstora industrier och företag slås ut och ersätts av stora internationella företagskonglomerat. Detta kan komma att slå hårt mot landsbygd och mindre industrier och innebära en marginalisering av stora områden med dess befolkning. Trycket på de stora urbana regionerna kommer därför att öka ytterligare på landsbygdens bekostnad. Frågan om socialt hållbar utveckling existerar inte i målsättningen för dessa handelsavtal.

CETA, TTIP och JEFTA saknar all form av målsättning att ställa om industri, handel och konsumtion till hållbarhet för att mota den ökande klimatförändringen och de mycket stora problemen för mänskligheten som det kan medföra.

Handelsavtal kontra nationell lagstiftning

Handelsavtalet TTIP kritiserades för sin investeringsskyddsmekanism ISDS där hemliga företagstillsatta förlikningskommittéer skulle lösa tvister mellan internationella storföretag

och enskilda stater. EU-domstolen beslöt våren 2017 att EU-kommissionen som har mandat att sluta handelsavtal inte har fullmakt att sluta övernationella avtal om enskilda länders investeringsskydd. Därför arbetar EU-kommissionen med att upprätta formella domstolar för investeringsskydd, MIC, som ska kunna ersätta de cirka 3500 existerande investeringsskyddsavtal som uppskattas existera. Dessa kommer inte att vara lika hemliga som de ursprungliga förlikningskommittéerna men vara fortsatt övernationella och kunna ta beslut som inkräktar på enskilda länders nationella självbestämmanderätt. Detta kan i sin tur få konsekvenser för både sociala förhållande och fackliga rättigheter. Risken finns att dessa domstolar i ett senare skede adderas till de handelsavtal som EU sluter världen över.

Handelsavtalen CETA (och TTIP) innehåller också så kallat "regulatoriskt" samarbete. Där kommer det branschvis föras "dialog" kring skapandet av gemensamma standarder. Denna dialog kan komma att få förhandsgranska nationell lagstiftning så att den inte bryter mot företagets behov. Det kan komma att medföra begränsningar i lagstiftning i miljöfrågor och sociala frågor. Risken finns att även fackliga rättigheter kan försvåras av beslut i dessa branschråd. Som en eftergift för den starka kritiken från bönder har Frankrike riktat kritik mot den regulatoriska verksamheten för att den saknar miljö, klimat och socialt perspektiv. Även om den regulatoriska verksamheten blir transparent så blir den överstatlig - utom räckhåll för nationella demokratiska institutioner. Både den regulatoriska verksamheten och investeringsskyddsmekanismen riskerar att medföra omfattande preventiv försiktighet vid den egna självständiga nationella lagstiftningen.

Foto: Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion

den komma att medföra en förstärkning av EU:s beslutande rätt (kompetens) på det sociala området. I EU-fördraget stadgas att unionen och medlemsländerna har delat bestämmanderätt över de samhällseliga verksamheterna. EU kan genom den nya pelaren komma att flytta fram sina positioner på välfärdsområdet. Ett uttryck för detta är ambitionen att införa en gemensam socialbidragsnorm. En EU-ledd harmonisering av de sociala systemen i Europa har inget att ge de nordiska välfärdsländerna. Tvärt om utgör en sådan samordning ett hot mot den nordiska välfärdsmodellen.

Tillväxt för färre arbeten

På EU:s toppmöte i Göteborg kommer även tillväxt att diskuteras. Huvudmedlet för att skapa tillväxt för EU-ledarna är frihandelsavtal som CETA med Kanada och JEFTA med Japan som nödvändiga för att skapa tillväxt och jobb. TTIP som USA:s president Trump pausat nämns inte men finns fortfarande med om USA ändrar sig. Dessa så kallade "frihandelsavtal" har rönt mycket stark kritik. Investeringsskyddsmekanismen ISDS anmäldes till EU-domstolen. Men även den "regulatoriska verksamheten" (se nedan) har anmälts till EU-domstolen för att strida mot EU-grundlagen.

Europeisk avreglering av anställningsskyddet

EU:s sociala pelare innehåller en punkt om avreglering av anställningsskyddet. För att underlätta för företagen att behovsanpassa sina personalkostnader vid konjunktursvängningar ska anställningsskyddet konjunkturanpassas. Det innebär att EU på Europeisk bas ska försöka genomföra en avreglering av anställningsskyddet för löntagare. Detta innebär samtidigt en allvarlig begränsning av de fackliga rättigheterna att tillvarata de anställdas rättigheter. **Det är märkligt att en sådan paragraf finns med i EU:s sociala pelare.** HIT* 13.11

- "social greenwashing"

Förändringar i utstationeringsdirektivet

EU förbereder förändring av utstationeringsdirektivet. Motståndet mot en förändring har varit massivt. 2016 stoppades kommissionens förslag av parlamenten i elva länder. Men efter det att lönedumpning varit en av huvudorsakerna till Brexit jämte kritiken mot det odemokratiska och övernationella EU så har medvetenhet om nödvändigheten för EU att genomföra en förändring tvingat fram en formellt ändrad attityd. Hösten 2017 röstade därför endast fyra länder emot. Verkligheten får dock avgöra hur mycket en sådan attitydändring är värd i verkligheten. Som vanligt i frågor som i grunden är kontroversiella är den nya skrivningen otydlig. Den centrala förändringen av utstationeringsdirektivet innebär att man byter ut ordet "minimilön" mot "lika lön och andra ersättningar". Ersättningar är ett otydligt begrepp och hela förändringen kan komma att överprövas av EU-domstolen. EU-domstolens uppgift är att göra lagtolkningar i enlighet med EU-konstitutionen. I EU-konstitutionen har de fyra friheterna; varor, kapital, tjänster och arbete företräde. EU-domstolen har i ett flertal domar visat sig ge företagens intressen företräde före anställningsskydd och fackliga rättigheter.

Likälönepincipen kan endast tillämpas fullt ut om det är det inhemska facket som definierar arbetsuppgifterna och hur de ska betalas.

Även om förändringen av utstationeringsdirektivet vid ett första ögonkast kan tyckas positivt finns det ingen anledning att ta ut någon förändring i förskott. Processen fram till ett godkänt direktiv kan vara lång; först förhandlingar mellan EU-parlamentet och kommissionen varefter ministerrådet ska behandla frågan. EU-domstolen kan också vilja ha ett ord med i laget. Direktivet ska sedan implementeras fullt först om fyra år. Med många motsträviga intressenter kan det vara upplagt för en kompromiss. Men insikten om vad som drev den brittiska optionen kan också medföra ett genombrott i den nya omgången om utstationeringsdirektivet. Men motstridiga intressen kan säkert hitta andra sätt att behandla frågan. Antalet arbetare som inte är officiellt utstationerade är lika många som de officiellt registrerade och där hjälper inte EU:s lagstiftning. Kampen mot lönedumpning har varit ofullständig. Det som uppmärksammas har varit för låga löner på större byggen och arbetsplatser. De som arbetat till exempel på hemmarknaden med renovering av privatbostäder eller jobbat åt små arbetsgivare har inte uppmärksammas. Här har intresset för förändring varit minimalt. EU-maskineriet förbereder dessutom ett nytt E-register för företag med utstationerad arbetskraft. Kanske kan det också bli ett kryphål för företag och länder som vill fortsätta utnyttja underbetald arbetskraft.

Nytt elektroniskt företags-register

EU förbereder en elektronisk registrering av företag som opererar i andra länder. Bokföringen ska göras av hemlandet. Fackliga kritiker menar att det gör det lätt för oseriösa företag att skriva in sig i hemlandet och därmed få EU-godkänt och kunna uppvisa ett E-kort. Detta kan bli en möjlighet att kunna kringgå eventuella förbättringar av utstationeringsdirektivet.

Intern lönedumpning

I många länder inom EU finns omfattande grupper med arbeten med lön under existensminimum. Detta är en form av intern lönedumpning som bidrar till att hålla löneläget nere.

Detta bidrar till att antalet fattiga eller nästan fattiga inom EU uppgår till 116 miljoner människor. Löner under existensminimum anges ofta som "ett sätt att få inträde på arbetsmarknaden" men är i realiteten en veritabel fattigdomsfälla. EU:s pelare för sociala rättigheter talar om detta men betonar samtidigt att "... incitament att söka arbete upprätthålls" - det vill säga minimilönerna får inte bli för höga och inte bli likvärdigt med det generella löneläget.

EU i krig med hamnarbetarna

Kommissionen har vid två tillfällen försökt få igenom att Europas hamnar inte ska behöva bemannas av hamnarbetare utan kunna använda arbetskraft som lågavlönade besättningsanställda på båtar. Detta misslyckades 2003 och 2006. Men kommis-

sionen gav sig inte utan har istället krävt detta av länder som hamnat i finansiella problem som Grekland, Portugal och nu Spanien.

Inkludering och exkludering

Den sociala pelaren talar om en politik för inkludering. EU-politiken har medfört en social segregering och ökande sociala spänningar. Länderna i östra Europa har strukturrationaliserats och stora delar av det sociala skydds nätet har avskaffats. Länder som Grekland har kastats ut i ett ekonomiskt och socialt krisläge. **Detta talar inte EU:s sociala pelare om.**

Möjligheten av att bryta exkludering och segregation inom länder är inte möjlig utan statliga transfereringssystem. Möjligheten att bryta den ekonomiska klyftan mellan överskottsländer i nord och länder med underskott i syd är inte möjlig genom att ständigt lägga åtstramningspaket efter åtstramningspaket.

Ett jämlikt och jämställt samhälle kräver en stor offentlig sektor. Detta förhindras effektivt av EU:s krav på finansiell återhållsamhet. Storleken på medlemsstaternas budgetunderskott är reglerat i EU-grundlagen. Sverige deltar i EU:s finanspakter där medlemslänternas budgetar förhandsgranskas av EU innan de skickas för godkännande av det nationella parlamentet.

Inte inkludering av "illegala" migranter

Genom Schengen-avtalet har en inre passfrihet etablerats men en yttre mur byggts ut. Trots att muren byggts ut så kommer flyktingar och emigranter ändå igenom. Idag finns mellan cirka tre till åtta miljoner "illegala" migranter, ekonomiska och politiska flyktingar i EU-länderna. Ingen vet säker eftersom dessa

inte registreras och tvingas leva i en skuggtillvaro. **Detta nämns inte i EU:s sociala pelare**

Europas romer nämns inte

I EU lever uppemot tolv miljoner romer. Rasism och diskriminering är mycket vanlig och stora grupper romer lever i öppen misär. EU har inte gjort någon ansträngning att i grunden förändra deras levnadsbetingelserna. **Om detta nämns inte i EU:s sociala pelare**

Kvinnornas problem nämns inte

I stora delar inom EU:s medlemsländer är den offentliga sektorn underdimensionerad. Det gör att det saknas barnomsorg och äldreomsorg. Därför kan många kvinnor inte förvärsarbeta utan tvingas istället stanna hemma och ta hand om barnen och de äldre. **Detta nämner inte EU:s sociala pelare.**

EU:s grundlagsfästa ekonomiska politik förbjuder att extra resurser tillförs under lågkonjunktur eller ekonomisk kris. Den enda medicin som finns är nedskärningar och åtstramningar. Detta drabbar hårdast den offentliga sektorn som dels är en stor arbetsgivare för kvinnor samt en viktig del för att befria kvinnorna från den traditionella uppgiften som huvudansvarig för vård och omsorg. **Om detta nämner EU:s sociala pelare inget.**

Utan en stark offentlig sektor som garanterar vård och omsorg för alla är jämställdhet mellan män och kvinnor inte möjlig att uppnå.

Åtstramningar skapar arbetsmiljöproblem

EU:s grundlagsfästa politik att lösa ekonomiska problem med åtstramningar och EU:s negativa syn på offentlig verksamhet har medfört att den offentliga sektorn stramats åt. Detta en viktig orsak till ökande problem med underbemanning och stress.

Avreglering av den offentliga sektorn med privatiseringar av stora delar medför ofta ineffektivitet och leder till minskad produktivitet samtidigt som kostnaderna ökar. Den fungerar som en kostnadsökande kräftsvulst. Avregleringen och marknadsanpassning bidrar starkt till segregering mellan grupper som lättare förmår utnyttja valfriheten samtidigt som offentlig driven verksamhet sätts på undantag eller tvingas stå för kostnadstung verksamhet. Avregleringen leder till detaljstyrning för att kunna styra och mäta tjänster. Detta skapar stora arbetsmiljöproblem där personalens arbete inskränks och stressen ökar. EU:s och den sociala pelarens ambition att offentliga välfärdstjänster ska överföras till en ”social marknad” innebär ett hot mot en likvärdig, inkluderande, effektiv och kostnadseffektiv social sektor.

Fattigpensionärer

EU:s rekommendation att avreglera pensionsfonder har medfört att den svenska pensionsförvaltningen har kommersialiserats. Istället för att öka inbetalningarna till pensionssystemet har ersättningarna gjorts beroende av fondernas avkastning och ersättningarna sänkts. Detta drabbar primärt ekonomiskt svagare grupper och i synnerhet kvinnor som ofta har en längre medellivslängd än män. Kvinnornas pensionspoäng blir lägre, de lönediskrimineras och får mindre pensionspoäng genom huvudansvaret av barn. Pensionssystemet främjar därmed framväxten av en stor grupp fattigpensionärer - ofta kvinnor. **Detta**

nämner inte EU:s sociala pelare.

Arbetslösa

EU:s sociala pelare tar upp de arbetslösa. Pelaren talar om ”lämpligt aktiveringsstöd.... lämpliga arbetslöshetsförmåner under en rimlig tid i enlighet med sina avgiftsinbetalningar” Och avslutar med att ”Förmånerna får inte vara ett negativt incitament för snabb återgång till sysselsättningen” Här sänker sig EU:s pelare långt under bland annat konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter från 1966 som erkänner rätten till arbete, social trygghet och tillfredsställande levnadsstandard. Att placera en punkt om att endast ge minimalt arbetslöshetsunderstöd i en social pelare innebär en devalvering av principerna från konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Flexurity och bostadsbrist

Många människor lever idag under mycket osäkra levnadsvillkor, saknar fast anställning och får ta tillfälliga vikariat. En växande andel anställs på bemanningsföretag som bemannar vanliga arbeten bredvid ordinarie anställda. EU:s pelare för sociala rättigheter nämner detta och vill förbjuda ”missbruk av atypiska anställningsformer” samtidigt som man talar om att främja ”innovativa arbetsformer”

Många unga har svårt att finna möjlighet att hyra bostad och tvingas flytta mellan andrahandslägenheter. EU har avskaffat möjligheten att bedriva en social bostadspolitik i offentlig regi. Istället produceras merparten av bostäder för marknaden med dyra bostadsrätter och hyreslägenheter.

Kan EU-systemet reformera sig?

Ur en nyliberal synpunkt har EU-projektet ur många aspekter varit en framgång. Det finns dock mycket mer att göra för att ytterligare förstärka de nyliberala visionerna. Av EU:s 116 miljoner medborgare som är fattiga eller riskerar fattigdom vill EU att 20 miljoner lyfts ur fattigdom. Några speciella initiativ eller åtgärdsprogram är dock inte aktuella. För EU:s framtid är det helt andra uppgifter som står i centrum. USA drar bort delar sin militära närvaro i Europa och kräver att EU-länderna upprustar upp till två procent av sina BNP för att uppfylla Nato-reglerna. EU förbereder sig för denna uppgift med att starta ett embryo till försvarsministerium och frågan om utökat militärt samarbete är nu den stora frågan. Efter Storbritanniens utträde ur EU ökar takten vad gäller militärt samarbete inom EU. EU drar nu igång ett permanent försvarssamarbete, PESCO.

Detta leder till att EU vill ha ett ännu större grepp om Europas finanser och därför står frågan om en finansminister för EU och en budget för EMU-området också i centrum för diskussionerna om EU:s framtid och hur denna militära upprustning ska kunna finansieras. Att EU i detta läge skulle finnas något större utrymme för sociala och fackliga förmåner är tveksamt. Här fyller i stället EU:s så kallade ”Europeiska pelare för sociala rättigheter” en funktion, full med till intet förpliktigande paroller. Istället för verkliga åtgärder fungerar EU:s pelare som en billig lösning - social greenwashing.

Per Hernmar

EU hotar de fackliga och sociala rättigheterna

Medan EU-koryféerna åkte i bilkaravan till det sociala toppmötet på ett avspärrat Eriksberg och göteborgarna lytt uppmaningen att hålla sig undan när deras lagstiftare intog gatorna inleddes det alternativa EU-toppmötet i kvarteren runt Järntorget med ett föredrag: *EU hotar de fackliga och sociala rättigheterna*.

Jan-Erik Gustafsson, ordförande för Folkrörelsen Nej till EU gav en översikt av läget. Vice ordförande Per Hernmar grillade korv med sina elever då skolorna i Göteborg inte kunde få matleveranser så länge toppmötet pågick. Stan var full av poliser men lugn rådde på gatorna till skillnad från de där toppmötesdagarna i juni 2001, då Göteborg föll ner i ett oöverskådligt kaos med sönderslagna fönster och skottskadade ungdomar. Just idag möttes EU-topparna för att diskutera sociala frågor mot bakgrund av det dokument med 20 principer för ökade sociala rättigheter för EU-medborgarna, även kallat EU:s sociala pelare, som topparna avsåg att underteckna inför mötets avslutande.

JAN-ERIK GUSTAFSSON konstaterade att dokumentet, hur ambitiöst det än är, inte är något annat än gammal skåpmat för att medborgarna inte ska tappa acceptansen för EU-projektet. Någon överstatlig lagstiftning är inte aktuell, utan mötet ska endast ses som en allmän diskussion om de sociala frågorna. Någ-

Kenneth Haar, Jan-Erik Gustafsson och Boye Ullman

bolagen enligt Boye kommer att pågå så länge Norge är medlem i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

DANSKE KENNETH HAAR, forskare på Corporate Europe Observatory i Bryssel gick in på lobbyismens stora påverkan på EU-systemet, vilket gör det svårt för fackföreningarna att driva fram lagstiftning kring sociala och arbetsrättsliga frågor. Ända sedan finanskrisen har EU bedrivit en stram ekonomisk politik vilket lett till sociala nedskärningar och skyhögt arbetslöshet, framförallt i länder som Grekland och Spanien. Med ett socialt toppmöte följer man en strategi som går ut på att få med sig de europeiska socialdemokraterna på att genomföra den ekonomiska och sociala unionen med kraftigt utökat mandat för EU-makten i Bryssel och man verkar ha lyckats väl då det i EU-sammanhang progressiva Sverige med den socialdemokratiska statsministern Stefan Löfven ställer upp på ett möte som mest är ett sätt att stävja motståndet mot EU-projektet. Kenneth Haar diskuterade också frågan om eurons framtid och menade att Sverige, som saknar undantag från EMU, under de närmaste åren kommer att utsättas för en hård press att ansluta sig till euron som en del i den ökande EU-integrationen där även militariseringen av EU ingår. Mötet avslutades med en uppmaning från deltagarna att fortsätta kampen mot EU och för ett mer jämlikt och demokratiskt Europa.

Marie Ericsson

Boye Ullman

ra ambitioner att begränsa arbetsgivarnas ökande makt på de anställdas bekostnad kunde han inte heller hittas i dokumentet.

DEN NORSKA, FACKLIGA aktivisten Boye Ullman, idag facklig politisk sekreterare i Nei till EU, berättade om situationen för den fackliga kampen i Norge, där EU:s Bemanningsdirektiv har gett fritt spelrum åt bemanningsföretagen. Det har lett till en stor import av arbetskraft från Östeuropa. Boye menade att bemanningsföretagen tillsammans idag är sex gånger så stora som de nationella företagen och trots branschens kollektivavtal jobbar många polacker och rumäner, trots försök att organisera den utländska arbetskraften, för 60-70 kronor mindre per timme än kollektivavtalens stadgade minimilöner. Det är en situation som trots norska strejker mot bemannings-

Kallelse till Folkrörelsen Nej till EU:s 19:e kongress i Göteborg

Folkrörelsen Nej till EU:s kongress äger rum i
Viktoriahuset, Linnégatan 21, Göteborg
helgen 5-6 maj 2018.

Sedvanliga kongressförhandlingar; verksamhetsberättelse, ekonomisk berättelse, handlingsprogram, motioner, val av styrelse med mera.

Motionstiden utgår den **23 februari**. Motioner mejlas till kansli@nejtill.eu eller skickas till Folkrörelsen Nej till EU, Viktoriahuset, Linnégatan 21, 3 tr, 413 04 Göteborg.

Folkrörelsen Nej till EU:s Riksstyrelse
gm Jan-Erik Gustafsson

EU försämrar de fackliga villkoren

Hur ser det ut med det fackliga EU-motståndet i Europa?
Frågan ställdes på Kommunistiska partiets välbesökta möte i Göteborgs Folkets hus under det Alternativa toppmötet lördagen den 18 november. Bland deltagarna i panelen märktes representanter för brittiska järnvägsfacket RMT, franska fackförbundet CGT och Stockholms sogpubbar.

MAKTEN ÖVER DE fackliga frågorna ligger fortfarande på nationell nivå, vilket inte hindrar EU-administrationen från att ingripa när de anser att det är befogat. Ett exempel är president Emanuel Macrons, med EU:s väl integrerade, strävan efter att förändra de franska kollektivavtalen så att de blir mer företagsanpassade och svårare att bryta mot, i linje med nordeuropeiska länder som Sverige.

– Då blir det svårare att strejka för högre löner, menar svensk-franska Axel Persson, ordförande i järnvägsarbetarnas CGT-klubb i Trappes utanför Paris.

**TILLSAMMANS MED KOL-
LEGAN** Matthieu Bolle Reddat, ordförande för järnvägsarbetarnas CGT-klubb i Versailles besökte han Sverige under det alternativa toppmötet för att tillsammans med Sean Hoyle från brittiska Transportarbetarförbundet RMT och Francisco Acosta från Stockholms sogpubbar diskutera hur kampen mot EU och en allt brutalare kapitalistisk makt kan stärkas och breddas.

– Trots toryregimens extremt arbetarfientliga politik så är EU fortfarande djupt löntagarfientligt och deras nyliberalism måste bekämpas, menar Sean Hoyle, som ser fram emot britternas utträde ur Europeiska unionen, där RMT varit ett av de drivande facken. När de blivit av med EU-oket så hoppas Sean Hoyle på en labourseger som skulle kunna göra det möjligt att åternationalisera flera tunga områden, bland annat transportsektorn.

För Axel och Matthieu som bor och arbetar i Parisregionen ser situationen lite annorlunda ut. Frankrike har nyss valt en av de mest EU-positiva presidenterna i landets historia som planerar att driva frågor om liberalisering och privatisering ännu intensivare än sina företrädare. Motståndet är dock hårt och järnvägsarbetarna genomförde nyligen en 17-dagars strejk i protest mot de planerade privatiseringarna.

– Genom dagens avtal har vi bra villkor för löner och pension berättar Axel. Genom de nationella kollektivavtalen som omfattar alla arbetare inom ett yrkesområde har de franska fackföreningarnas skaffat sig relativt stor makt trots att bara elva procent av arbetsstyrkan är organiserad i facket. Det är det här systemet som Macron, med bakgrund i investeringsbanken Rotschild, vill krossa till förmån för mer arbetsgivar- och individorienterade avtal som dessutom ska innehålla utfästelser om fredsplikt.

– Macrons åtgärder är riktade mot franska arbetare, men EU

är en klubb som samordnar kapitalisterna. Man strävar efter att splittra arbetarna för att krossa arbetarklassen, menar Axel, som anser att enda chansen till motoffensiv är ett ökat samarbete över gränserna mellan olika fackliga organisationer.

– Det är de som lagar soppan som ska äta den, tillade hans galliskt gestikulerade kollega Mathieu Bolle Reddat medan Axel översatte.

EN PERSON SOM kan ge ett konkret bevis på hur hårt EU:s upphandlingsregler slår är talesmannen för fackklubben Stockholms sogpubbar, Francisco Acosta, som i somras deltog i en uppmärksammas strejk mot företaget Reno Norden. Efter att ha vunnit en upphandling med det kommunala bolaget Stockholms vatten och avfall gick företaget på offensiven och gjorde en nyckelinventering och låste sedan nyckelskåpen. Därmed tog man ifrån sophämtarna makten över deras viktigaste redskap, nycklarna till soprummen i Stockholms stad. På så sätt skulle Stockholms renhållningsarbetares förhandlingsläge försämrats

Foto: Marie Ericsson

Francisco Acosta, Matthieu Bolle Reddat, Axel Persson, Jan Strömqvist, Sean Hoyle

i nästa löneförhandling, där Reno Norden ville sänka lönerna med upp till 10.000 kronor i månaden.

– De krävde att vi skulle gå ner 20 procent i lön och jobb 20 procent mer för att kunna öka aktieägarnas utdelning med 11 procent, berättar Francisco Acosta som menar att det inte handlade om en vild strejk utan att sogpubbarna faktiskt blev lockoutade och svarade med strejkåtgärder.

DÅ DET FANNS ett gällande avtal med Transportarbetareförbundet bedömde Arbetsdomstolen dock att det handlade om en vild strejk och beordrade sogpubbarna att återgå till arbetet. Sen dess har ett 60-tal av de berörda renhållningsarbetarna, bland andra Francisco Acosta, sagt upp sig, samtidigt som kvaliteten på sophämtningen i delar av Stockholm har försämrats kraftigt. Francisco Acosta menar att de som utför arbetet idag står långt utanför de beslut som tas. Kampen mot EU-kapitalismen fortsätter dock och hans slutord till publiken blev:

– Vi måste fortsätta kämpa. Det är viktigt att olika arbetargrupper går ihop och börjar stödja varandra i sina strider. Näringslivet är mäktigare än någonsin, så vi måste också bli mäktigare än någonsin. Organisera er och fortsatt kämpa!

Marie Ericsson

Kataloniens strävan efter förändring

Under det alternativa toppmötet i Göteborg arrangerades några möten om situationen i Katalonien. På kvällen den 17 november anordnades ett möte på spanska. Det var Alex Merlo från Podemos som höll i diskussionskvällen. Han är partisekreterare åt Podemos EU-parlamentariker Miguel Urbán.

KATALONIEN HAR INTE alltid tillhört Spanien. Före 1500-talet var Katalonien en del av den Aragonska kronan som var ett rike som sträckte sig till Italien och även tidvis ända bort till Grekland. Det Katalanska språket talar man i flera olika regioner och i delar av andra länder. Det påminner om franska.

Alex Merlo börjar med att berätta att Spanien inte är en enhetlig stat och att konflikten har funnits med ända från början. De försök som gjorts för att demokratisera landet, som till exempel den andra republiken har slagits ner av en militärkupp.

– Franco gjorde sitt bästa för att trycka ner den kulturella mångfalden men lyckades inte på 40 år, säger Alex Merlo.

LANDET BESTÅR AV 17 regioner som idag har olika mycket självstyre. Ursprunget till krisen i Katalonien hänger samman med hur staten bildades 1975 efter Francos död. Med konstitutionen från 1978 så förändrades inte det sätt som landet styrdes i grunden, utan den fascistiska strukturen blev kvar. Detta är en av grogrunderna till de problem som Spanien nu upplever.

Under socialistpartiet och Zapateros regering i början av 2000-talet framförhandlades nya så kallade "statuter", som reglerar relationerna mellan Madrid och Katalonien. De godkändes 2006 både av en Katalansk folkomröstning och av parlamentet i Madrid. Högerpartiet "Partido Popular" överklagade till högsta domstolen och 2010 kom beskedet och överenskommelsen blev underkänd.

Detta tillsammans med den ekonomiska krisen har bäddat för dagens situation. Dessutom har man i den spanska konstitutionen skrivit in ett EU direktiv om att överskott måste användas till att betala sina skulder till Europeiska Centralbanken.

SEDAN DESS HAR man i Katalonien försökt att prata med centralregeringen många gånger men stött på patrull. I en intervju med Alex Salmond, Skottlands före detta regeringschef, får Puigdemont frågan om hur många gånger han försökt övertala Rajoy att tillåta en folkomröstning som Alex Salmond gjorde med Cameron 2012.

– Uppenbarligen är inte herr Rajoy David Cameron och Spanien är inte Storbritannien. Jag har personligen försökt att tala med Mariano Rajoy två gånger och offentligt har jag gjort det ett oräkneligt antal gånger, säger Kataloniens president Carles Puigdemont.

– Sista gången svarade han: "Jag kan verkligheten inte och jag vill inte göra det". Problemet i Spanien är att inga lösningar läggs på bordet och det förs inga diskussioner om hur vi kan lösa dessa dilemman.

REGERINGSPARTIET PARTIDO POPULAR:S biträdande sekreterare för kommunikation, Pablo Casado, sa den nionde

oktober att: "Den som förklarar självständighet kan komma att sluta som den som försökte det för 83 år sedan", skriver "Independent".

Ett hot som kan tolkas som att Carles Puigdemont kan komma att dela samma öde som Kataloniens 123 president, "Lluís

Alex Merlo

Company's", mötte under Francostyret. Company's var president mellan 1933-1940 men gick i exil i Frankrike efter det att inbördeskriget var förlorat. Där greps han av Gestapo och utlämnades till Spanien. Han utsattes för tortyr och efter en summarisk

Bild: Cicero online

rättegång avrättades han 1940 av Francoregimen. Puigdemont valde att gå i exil i Bryssel.

I Katalonien hade man förväntat sig att få hjälp av EU men de har varit tysta, trots att Spanien valt att med våld slå ner ett försök att hålla en folkomröstning med över 900 skadade som resultat och därefter fängslat folkvalda politiker.

– Vi trodde att EU skulle stå som en garant för grundläggande politiska och mänskliga rättigheter. I stället blev det tydligt att de enbart stod på den spanska statens sida, säger Josep Costa, professor i statsvetenskap på Pompeu Fabra-universitetet i Barcelona, enligt Aftonbladet

EUROPEISKA KOMMISSIONSPRESIDENTEN Jean-Claude Juncker uttalade sig till slut: "Jag skulle inte vilja ha en europeisk union som om 15 år består av cirka 98 stater". Han har inte sagt någonting om de anmärkningsvärda åtgärder som inte passar i en demokratisk stat; att skicka militär mot ett obehövligt folk som försöker utöva sina demokratiska rättigheter och fängslande av demokratiskt valda företrädare. Frågan är om valet den 21 december kan bli demokratiskt med politiska företrädare i fängelse och exil.

Kerstin Nordqvist

GÄSTKRÖNIKA

Så här kan Ulf Kristersson sopa banan med rivalerna

Få betvivlar idag att det var positivt för Sverige – politiskt och ekonomiskt – att arbetarklassen en gång i tiden växte fram som motvikt till högerens makthegemoni. Detta trots att dåtidens (höger)etablissemang ropade otryggt och radikalt. Många kan också skriva under på att det återigen var bra för Sverige – politiskt och ekonomiskt – att socialdemokratiens makthegemoni bröts på 1970-talet. När ekonomin krisade, LO krävde löntagarfonder och Astrid Lindgrens skattenota översteg hundra procent visste väljarmajoriteten att det socialdemokratiska projektet drivits för långt. Detta trots att det nu var (vänster)etablissemang som ropade otryggt och radikalt.

EN GOD TUMREGEL som håller i alla politiska väder är just att erbjuda kraftfull motvikt till alla dominerande politiska maktcentrum. Hög maktkoncentration utmynnar alltid, oavsett vilken ideologi som omhuldas, i såväl överdriftspolitik som åsiktsdominans. Många väljare vet att Europaprojektet utvecklats till något helt annat – större och sämre – än vad som utlovades i 1994 års folkomröstning om svenskt EU-medlemskap. Hur bemöts då kritiker av nutidens (EU-) etablissemang? Jo på samma sätt som alltid när ens egen maktställning hotas: otryggt och radikalt.

Missnöjespartier som Sverigedemokraterna och tyska AFD är symptom, inte orsak, till EU:s överexpansion samt vidhängande politiska kaos. Om någon tvivlar, så titta bara på Ukip:s kollaps efter att britterna röstat för Brexit.

RECEPTET FÖR ATT återställa det politiska och ekonomiska lugnet är egentligen solklart. Bryt EU:s makt- och tolkningsmonopol genom att återtransferera politisk makt till medlemsstaterna: och därmed till Europas väljare. Inga politiska och ekonomiska problem är större än att dessa går att lösa men det kräver en fri och öppen debatt. Vilket alltid stått i motsatsställ-

ning till en farlig massa makt på ett ställe.

En gång i tiden var Moderaterna det svenska parti som mer än andra erbjöd motvikt till överstatlighet. Därför är det inte så lite ironiskt att Carl Bildt och Gunnar Hökmark, utrikesnestorerna som idag vurmar om EU nästan reservationslöst, själva byggde karriär genom att ta strid mot överstatlighet. Visst, deras stöd beror en hel del på att dessa initialt betraktade Europaprojektet som motvikt till socialdemokraternas makthegemoni. Det som främst behövs idag är motvikt till Bryssels makthegemoni. Oavsett hur många EU-expert som påstår att Armageddon följer om inte Sverige fortsätter att agera som EU:s duktigaste satellitstat.

Foto: Wikimedia Commons

GENOM SITT PARTILEDARSKIFTE har nu Moderaterna ett gyllene tillfälle att lägga om sin EU-politik i linje med partiets huvudtradition. Genom att ta ansvar för Sverige och tackla elefanten i det politiska rummet, EU, skulle Ulf Kristersson kunna sopa banan med rivalerna. Om partiledningen istället fortsätter att mumla garderande så finns all anledning att tro att Sverigedemokraterna, Sveriges idag enda stora EU-kritiska parti, permanent seglar förbi Moderaterna som Sveriges näst största parti.

Mark Brolin

(Tidigare publicerad i Metro 4 oktober 2017)

*God Jul
och
Gott nytt år!*

önskar Redaktionen

Kallelse till årsmöte

Folkrörelsen Nej till EU Storstockholm

onsdagen den 7 mars 2018
klockan 18.30

i Solidaritetsrörelsens hus i
Stockholm.

Skicka in motionerna senast den
7 februari till nejtill.eu.sthlm@telia.com eller till Folkrörelsen
Nej till EU Storstockholm, Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm.

INSÄNDARE OCH DEBATT

Public Service och EU-motståndet

Folkrörelsen Nej till EU har funnits länge, men har inte fått någon plats att tala om i den allmänna debatten. Erfarenheten av hur Media och Public Service (PS) hanterar EU-motståndet kan därför tyckas central för medlemstillväxt och kunskapsutveckling i samhället i de frågeställningar vi driver. Men även om organisationsegoism inte är något som påverkar makt-havare är en faktisk debatt och systemkritik själva demokratis kärna. Det är dessutom övertydligt att det politiska maktsystemet inte alls delar vår värdering av EU. Så frågan om hur opinionsbildningsmaktens ovilja att ta upp våra frågeställningar korrelerar med maktsystemets intresse kan därför ställas.

Ingen utrikeskorrespondent tycks få anställning i PS med mindre än att de tycks vara rabiata kommunisthatare. Någon kapitalisthatare har såvitt känt är aldrig funnits i PS. Men hur skall ett oberoende PS hantera olika samhällssystem? Bara den frågeställningen om skillnaden mellan makthavarna och samhällssystemen i sig, de samhällssystem de härskar över, borde få väckarklockorna att ringa ordentligt. Det sker inte. Är det i själva verket så att den gemensamma nämnaren ledarskap är det som opinionsbildningsmakten inte vågar ta tag i?

Det känns till exempel riktigt olustigt att höra media och PS prata om att partiordförandena skall ta ledarskap när de enbart valts för att föra ordet. Ingen har valts som partiledare, alla väljs som partiordförande. Ändå kritiseras inte att en hel nation beordras att hälsa på ett enda sätt, med handslag.

VI HAR EN PS som pratar i termer av ledarskap men inte om demokrati i partisystemet. Vi får höra talas om kungamakare men inte om hur väl partierna klarar av interndemokrati. Vi får höra om bunkermentalitet och uteslutningar, allt i syfte att inte störa partitopparnas vilja att underställa sig regeringsbildarens makt att bilda regering. Vi får aldrig höra från PS hur regeringsformen kräver av partisystemet att lojalt följa valmanskårens intressen trots att det är själva kärnan i vår regeringsform.

Debatten i USA om Fake News kanske har fått PS att förtydliga sig - och inte bara PS utan även rikstäckande media. Nyligen har Dagens Nyheter (DN) till exempel lagt till följande information till alla sina artiklar:

"Så här jobbar DN med kvalitetsjournalistik: uppgifter som publiceras ska vara sanna och relevanta. Rykten räcker inte. Vi strävar efter förstahandskällor och att vara på plats där det händer. Trovärdighet och opartiskhet är centrala värden för vår nyhetsjournalistik."

Sveriges Radio (SR) har en liknande text:

"Grunden i vår journalistik är trovärdighet och opartiskhet. Sveriges Radio är oberoende i förhållande till politiska, religiösa, ekonomiska, offentliga och privata särintressen."

VAD INNEBÄR DETTA, vilket beroende av allmänhetens förtroende har media när man i varje artikel måste deklarera sitt

oberoende? Och varför sker det nu och inte tidigare? Har även media förstått att det finns en kritik som accelererar?

Att ett privatägt tidningskonglomerat har värderingar som förstärker det egna intresset är inte konstigt - trots deklarationer om motsatsen. Men då är det värre med PS, betalt av lyssnarna och skapat för att ge intrycket av att vara fullständigt oberoende. I vilken utsträckning är SR och Sverige Television (SVT) så totalt oberoende av vilket maktsystem det vara månne, som det så stolt deklareras i statuterna?

Bild: Robert Nyberg

TROTS ALLT OVAN är ett begreppspar ovärderligt för att kunna förstå hur väl vårt samhällssystem slipper kritik och djupare analys; Skillnaden och kopplingen mellan objektivitet och saklighet. Man kan knappast kritisera PS för att ljuga, kärnan i kritiken ligger inte där. Det är i den bristande sakligheten det ruggiga ligger. Det vill säga hur vi får den kompletterande information så att vi själva som lyssnare förstår helheten och själva kan bedöma de stora frågeställningarna. Det vill säga så att vi slipper färdiga värderingar av en idiotförklarad Putin och närmast helgonförklarad Obama. Att lyssnarna undanhålls uppfattningen att det är två stora kapitalblock, där det ena försöker krossa det andra genom militär inringning och att båda förmodligen är lika dåliga kålsupare. Handlar i själva verket allt om en tillväxtmaximerad socialdemokrati som ser större ekonomisk utväxling i väst än i öst och är det därför man spelar med i den västliga operetten?

Vem - och vilka - startar en vetenskapsteoretiskt grundad analys av hur PS faktiskt fungerar? Från regeringsformen till myndigheten för press, radio och TV.

Folke Karlsson
Ludvika

Posttidning B

Avsändare:

Kritiska EU-fakta

**Viktoriahuset, Linnégatan 21, 3 tr,
413 04 Göteborg**

GALLERIET/Kristina Eriksson & Hans-Magnus Meincke

